

Paradís amb poetes - Maria Àngels Anglada

Els referents de què parteix Maria Àngels Anglada en el seu llibre *Paradís amb poetes* són els versos de poetes com Homer, Safo, o Iannis Ritsos, i el paradís del títol fa l'efecte que es refereix a un espai imaginat més que material, com un mite més. «Jo m'havia enamorat de Rethimno abans d'haver-hi estat mai gràcies a la *Crònica* de Prevelakis», rememora l'autora. De fet, el llibre s'estructura com les etapes recordades d'un viatge realitzat per l'autora, però la profusió de citacions i de reflexions literàries el col·loquen més a prop del recorregut bibliogràfic que del quadern de viatge, ni que sigui escrit per una hel·lenista apassionada, com és el cas.

Maria Àngels Anglada evoca Ifigènia, Orestes, Antígona, Dafnis... amb la mateixa precisió amb què els historiadors discuteixen sobre Jaume I o Robespierre, i qui sap si no existeixen amb més força en les nostres ments els primers que els segons. Potser la història de Grècia és l'única on hi té un paper notable la poesia: «L'antiga esplendor ja només es troba, esbocinada, en els llibres d'història... i en els poemes de Kavafis». La dictadura dels coronels es difumina entre les gestes d'Aquil·les, les dolces esclaves i la fragància de la murtra: les coordenades espacio-temporals són perfectament mítiques, el «paradís» resulta tan deliquescents com els personatges d'*Artemísia* i, en definitiva, tan (ir)real com els països borgesians de Tlön i Uqbar. L'interès del llibre no depèn, doncs, de la relació entre un referent físic i els rastres que hi trobem en les paraules de l'autora, sinó del sosteniment que li ofereixen altres textos que remetent finalment a un espai mític, terra de garriga i mar antic que ha vist néixer la bellesa tal com l'entenem avui dia.

Paradís amb poetes és un llibre sobre poesia i poetes grecs i sobre el seu paisatge, vist al seu torn per una poetessa. El gran problema és, aleshores, la comunicabilitat de la bellesa: la poesia és intraduïble. Fora de context, gran part de la gràcia d'uns versos traduïts al català al costat d'unes paraules, escasses i intenses, sobre la vida i l'obra de l'autor, pot quedar-se pel camí. Al costat d'això, destaca la força de Maria Àngels Anglada quan construeix el seu propi discurs, ja no un mer apèndix introductori d'una rastellera de poemes mutilats, sinó un comentari autònom, tot i recolzar en citacions, com quan aprofundeix amb saviesa sobre la vida d'Hèlena d'Esparta, al final del llibre.

Sense ser del tot ni una antologia poètica, ni una guia de viatge, ni una paràfrasi personal del panteó diví dels clàssics, *Paradís amb poetes* es queda en un gènere híbrid, a estones brillant, a estones balsàmic, sempre lluny de l'estridència i la gratuïtat.

És difícil imaginar-se qui podia haver escrit aquest llibre, alhora líric i erudit, si no M.A. Anglada, i qui podia, si no ella, fer-nos arribar en algunes pàgines la suau brisa del mar Egeu, que només algun bàrbar insensible podria relacionar amb el nostre familiar i pol·lut Mediterrani.